

Приключенията
на
Том Сойер

Марк Твен

Съдържание

<i>Предговор</i>	3	Глава 19	144
Глава 1	5	Глава 20	147
Глава 2	14	Глава 21	153
Глава 3	22	Глава 22	162
Глава 4	30	Глава 23	166
Глава 5	41	Глава 24	173
Глава 6	47	Глава 25	175
Глава 7	61	Глава 26	183
Глава 8	68	Глава 27	192
Глава 9	74	Глава 28	196
Глава 10	81	Глава 29	200
Глава 11	88	Глава 30	208
Глава 12	93	Глава 31	218
Глава 13	99	Глава 32	229
Глава 14	108	Глава 33	233
Глава 15	115	Глава 34	244
Глава 16	120	Глава 35	248
Глава 17	130	<i>Заклучение</i>	254
Глава 18	134		

Глава 2

Дойде съботното утро. Цялата лятна природа сияеше от свежест и кипеше от живот. Всяко сърце пееше и ако сърцето бе младо, песента се лееше и от устата. Всички лица бяха весели, всеки крачеше бодро и пъргаво. Белите акации цъфтяха и въздухът бе напоен с благоуханието на цветовете им. Хълмът Кардиф, извисил се над града, тънеше в зеленина и отдалеч приличаше на Обетованата земя – прелестна, изпълнена с покой, примамлива.

Том излезе на тротоара, помъкнал кофа с варов разтвор и четка с дълга дръжка. Той огледа оградата... и цялата му радост отлитна, а в душата му се възцари дълбока печал. Трийсет метра ограда, близо три метра висока. Животът му се струваше празен и безсмислен, съществуването – тежко бреме. Той въздъхна, потопа четката във варта и я прокара по най-горната дъска на оградата. Повтори, потрети; после сравни нищожната варосана ивичка с ширналия се континент на небоядисаната ограда и, напълно обезсърчен, седна под едно дърво.

През вратата с тенекиено ведро в ръка изприпка Джим, който си тананикаше „Момчетата от Бъфало“. Том открай време смяташе мъкненето на вода от градската помпа за ненавистен труд, но сега като че далеч не му се виждаше така. Той си спомни, че по това време край помпата се събираха хора. Бели, мулати, черни, момчета и момичета – всички те си чакаха реда, почиваха си, разменяха си играчки, караха

се, биеха се и вдигаха врява. Сети се също, че макар и помпата да беше на има-няма сто и петдесет крачки, Джим никога не се връщаше по-рано от един час след като е тръгнал, а дори и тогава обикновено се налагаше някой да го извика.

– Хей, Джим! – подвикна Том. – Какво ще кажеш аз да донеса вода, а ти да побоядисваш оградата?

Джим поклати глава и отвърна:

– Не може, млади гос'ине Том! Старата гос'жа ми нареди да ходя за вода и да не се забаламосвам с никого по пътя! Тя рече, че сигур младият гос'ин Том ще опита да ме придума да варосвам оградата, ма ми рече да си вървя по пътя и да си гледам работата. Рече още и че сама щяла да наглежда как върви белосването.

– Зарежи я какво разправя, Джим! Тя така си говори. Дай ми кофата и само след минутка съм тук! Тя даже няма и да се усети!

– Ох, не смея, млади гос'ине Том! Старата гос'жа ще ми откъсне главичката, като нищо ще ми я откъсне!

– Тя ли, бе! Че тя никога никого не пердаши, само чука по главата с напръстника, пък за това на кого ли му дреме, аз да попитам?! Вярно, че много се кара, ама то от дума не боли... само когато се разплаче, тогава боли. Джим, ще ти дам едно топче. Бялото, голямото топче ще ти дам!

Джим се разколеба.

– Бялото топче, Джим, то е бяч!

– Леле, леле! Вярно, топчето е направо страхотия! Ама, млади гос'ине Том, яко ме е шубе от старата гос'жа...

– Освен това, ако се согласиш, ще ти покажа и забралия ми пръст на крака!

И Джим беше човек – на това той вече не можеше да ус-
той. Той остави кофата, взе бялото топче и, изгарящ от лю-
бопитство, се наведе над крака на Том, докато той размота-
ваше превръзката.

Само след миг негърчето хвърчеше по улицата, размахало кофата, а вратът му пламтеше; Том пъргаво боядисваше оградата, а леля Поли се оттегляше от полесражението с чехъл в ръка и ликуващ взор.

Но енергията на Том скоро се изчерпа. Той се сети колко забавни неща си беше намислил за този ден и скърбите му се умножиха. Скоро момчетата, необременени от никаква работа, щяха да хукнат на всякакви възхитителни експедиции и щяха да го скъсат от подигравки, задето трябва да се бъхти. Самата мисъл за това го изгаряше като огън. Той извади всичките си богатства и ги заразглежда: парчета от играчки, топчета и всякакви боклуци. Може би щяха да му стигнат, за да подкупи някого да се потруди малко, но бяха крайно недостатъчни, за да му откупят поне половин час пълна свобода. Затова той прибра оскъдните си средства обратно в джоба и се отказа от идеята да предлага подкуп. И в този миг на мрачна безнадеждност внезапно го осени вдъхновение! Велико и сияйно вдъхновение – ни повече, ни по-малко!

Той взе четката и най-спокойно се залови за работа. Не след дълго на хоризонта се показа Бен Роджърс – тъкмо онова момче, от чиито подигравки Том най-много се боеше. Бен не вървеше, а припкахе на подскоци – сигурен знак, че на сърцето му е леко и очаква много от този ден. Той гризеше ябълка и от време на време издаваше продължително, напевно бучене, следвано от басово „дин-дан-дан, дин-дан-дан“, защото си играеше на параход. Щом се приближи, той намали скоростта, мина в средата на улицата, накрени се дясно на борд и започна да завива тежко, с подобавашо великолепие и церемониалност, тъй като се правеше на кораба „Биг Мисури“ с водоизместимост цели девет фута. Той беше едновременно и параход, и капитан, и сигнална камбана, затова му се налагаше да си представя, че стои на собствения си капитански мостик и си издава заповеди, които после сам изпълнява:

– Стоп машина, сър! Дрън-дрън-дрън, дрън-дрън-дрън! – Предният му ход почти спря и той бавно се приближи до тротоара. – Заден ход! Дрън-дрън-дрън! – Ръцете му се изпънаха и се притиснаха към хълбоците. – Дясно на борд! Дрън-дрън-дрън! Фшшт! Фшшт-шшт-шшт! Фшшт! – Междувременно дясната му ръка описваше величествени кръгове, защото представляваше четиресетфутово колело. – Ляво на борд! Дрън-дрън-дрън! Фшшт! Фшшт-шшт-шшт! – Лявата ръка започна да описва кръгове. – Стоп! Дясно на борд! Дрън-дрън-дрън! Ляво на борд! Напред и надясно! Стоп машина! Бавен завой! Дрън-дрън-дрън! Фшшт-шшт-шшт! Спусни въжето! По-живо де! Хей, вие там, какво се мотаете, хващайте въжето! Надявай примката! Сега дръж... отпускай! Машината е спряна, сър! Дрън-дрън-дрън! Шшт! Шшт! Шшт! (Машината изпускате пара.)

Том продължаваше да варосва оградата, без да обръща внимание на парахода. Бен се вторачи в него и рече:

– Здравсти! Здравата са те притиснали, а?

Никакъв отговор. Том огледа последната си мазка с окоето на художник, после отново мацна леко с четката и пак засъзерцава резултата. Бен се приближи и застана до него. Щом съзря ябълката, на Том му потекоха лигите, но той продължи да работи.

– Здравсти, стари друже! – каза Бен. – Впрегнаха те на работа, а?

Том се извърна рязко и рече:

– О, ама това ти ли си, Бен! Не те забелязах.

– Виж, аз отивам да поплувам. Не ти ли се ще и на теб? Но, разбира се, няма как – нали трябва да работиш! Много ясно!

Том изгледа момчето и отвърна:

– Ти на кое му викаш работа?

– Че това не е ли работа?

Том се захвана отново да варосва и нехайно отвърна:

– Може и да е, а може и да не е. Знам само, че на Том Со-йер му е по сърце.

– Хайде стига бе! Да не искаш да ми кажеш, че ти харесва? Четката продължаваше да се движи.

– Дали ми харесва ли? Не виждам защо пък да не ми харесва! Да не би пък на човек всеки ден да му пада да варосва огради!

Това представи цялата работа в съвсем нова светлина. Бен спря да гризе ябълката. Том изящно прокара четката напред-назад, отстъпи, за да се наслади на резултата, добави тук-таме няколко шриха и отново огледа критично сътвореното. Бен следеше всяко негово движение и му ставаше все по-интересно и по-интересно. Всичко това все повече го увеличаваше и накрая не издържа:

– Слушай, Том, дай и на мен да побоядисвам мъничко!

Том се замисли и като че бе на път да се съгласи, но после реши друго:

– Не, Бен, не виждам как ще стане. Разбираш ли, леля Поли страшно много държи на тази ограда, щото нали гледа към улицата. Ако беше откъм задния двор, нямаше да имам нищо против – и тя също. Да, тя страшно много държи на тази ограда – трябва съвсем да се доизкусури! Сигурно няма и едно момче на хиляда, нито даже на две хиляди, което да може да се справи както трябва.

– Тъй ли? Хайде де, моля ти се, нека само да опитам! Само мъничко... Ако бях на твое място, аз щях да ти дам, Том!

– Бен, много ми се иска, честна дума, ама леля Поли... Той и Джим искаше, ама тя не му даде. Сид – и той, ама тя и на него не му даде. Не виждаш ли, че просто нямам избор? Ако ти трябваше да боядисваш тази ограда и нещо се прецакаше...

– Ух бе, ама аз също ще се старая! Дай ми де, Том! Слушай какво... ще ти дам огризката на ябълката.

– Ами, става... не, не, Бен, недей. Страх ме е...

– Цялата ябълка ще ти дам!

